

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

D[omi]nica post octauas pe[n]tecostes Tertia Euangeliu[m]. Era[n]t
appropinqua[n]tes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

Dominica. II. post octa. Penteco.

Squis em̄ omnia vicia mortalia impedit venire ad cenā refectoris eorum; tamen illa tria peccata: scilicet luxuria/ auaricia/ luxuria/ precipue impedit venire ad cēnam celestē. Auguratur quare luxuriosus

nō rogauit seruum de excusatione sua sicut et alij duo: Respondet Hor. Q̄ sicut multa alia peccata sunt grauiora & luxuria: tñ luxuria fortius ligat et magis impedit a bonis operibus. Et reuersus seruus nūc iauit hec domino suo. Guilli. predicatorum verbi dei dum proficiunt: ad deum rediunt/ gratias agēdo: scz cum obstatu culū inueniunt: quā si ei nūc iuant consilium et auxilium eius implorando.

F

*Est aut̄ iratus tuus
vill. principia populi
et misericordia tua
nō venire rehauerunt
et contraria pauperes
etiam populi nullum
et Arth. ap. pater*

C Dicit seruo suo. Et cito in plate. Et vi. ciuii. et paup. ac debi. &c. Omnipotēs et misericors deo quos mādus abiecit ipse misericorditer recipit: vñ Grego. Pauperes ac debiles ceci et claudi vocant et veniunt: quia infirmi quicq; atq; in mundo despici plerūq; tanto celerius vocem dei audiunt q̄to in hōc mādo nō habēt unde delectent. d. **C** Et ait seruos. Domine fā. ē. vt impe. et adhuc lo. ē. Et ait dñs seruo: Eti in vias et lepes. Per vocatos de plateis intelligū-

tur publici peccatores: per vocatos de vicis intelligunt occulti peccatores: q̄ salse erubescit peccatores videri: per vocatos de viis: intelliguntur peccatores qui parati sunt cōueriti de facili: per vocatos de sepiibus:

intelliguntur peccatores qui de peccatis suis iā dolere incipiunt et cōfigurantur.

E **C** Et copel. iii. Guilli. banc cōpulsione facit aduersitas. Unde Grego.

Dala que nos bic

premunt ad deum

nos ire cōpellunt.

Guilli. Mōne chri. 20. 14.

stus apulit paulū:

qui p̄stratus est vi

su amissō cōueritus

est. **A**c filium pro.

digum: qui et hanc

compulsus redit

ad patrem suum.

Augustinus. Feliz

necessitas que compellit ad meliora.

C Ut impleatur

domus mea.

Blofa interli. Iu-

mer. p̄destinatio

fidelium: qui nō erus

inxpletus nō ma-

nabit. g. **D**ico

aut̄ vobis q̄ ne-

sc̄. Guili. se excusa-

tū et nolentia veni-

re. b. **G**ustabit

ce. me. **O** grauis et dura priuatio ex-

cludi a vilio dei: et societate marie et om-

nium sanctorū: et quod grauius est: q̄ sic

exclusus erit in inferno inclusus: vbi velit

nolit gustabit cēnam diaboli.

G Rant appropinquātes ad
iessū. Luce. xv. Matthei. xviii. *Pollia*
Darii. ii. Historia huius cuā-
gelii facta est anno christi. ccxvi.
vii kalendas Septembri. feria. v. luna.
vii. indictione. v. Ante initium illius cuā-

A gelū scribit sanctus Lucas in p̄cedentia
pitulo: q̄ chrl̄ dixit discipulis suis. Qui
nō bauulat crucem suam t̄ venit post me:
nō potest me esse discipulus. Tunc post
modū sequis eus ē. hodiernū. **C** Erāt

āt appro. ad vī.
Lyr. ex p̄posito
emēdationis vite.
Publicani dicunt
petōres notorii: pec
catores vō occulti.

b **C** Ut au. illū.
Ly. parati ei o be/
dire. **c** **E** t mur.
pha. r̄. Goz. scri
be dicunt p̄minē
tes in scia: pharisei
p̄minētes in vita.

d **D** dicentes.

Quia b̄ pec. r̄.
Lyr. notates chri
stā d mala vita: co
q̄ alib̄ amicabili
se p̄hebat. **e** **C** Et

āt ad il. para. i.
di. q̄s ex yo. r̄.
Goz. iste est Jēsus
chrl̄us q̄ bz centi
ques. i. angelos et
homines. **f** **C** Et si

verdi. vna et il.
Goz. q̄d factū fuit:

quando homo pa
scua vite reliquit: t̄

quis vna. i. būana

natura totaliter p
dita fuit: quia oēs
in Adā peccauerit.

g **C** lōne dimi
non agi. no. i. de.
et vad. r̄. Goz.

ra. hoc enī fecit chri
stus Jēsus: quādo
deserēs nouē ordi
nes angeloy; venit

ad querendū boni
nem perditum: sc̄z
quādo carnem al
lumpisti; et ḡ que-

suit per presentiam p̄dicando t̄ mira/
cula faciendo: t̄ inuenit sc̄līce quādo ali
qui peccatores cōuersi ad eum p̄nitentē
am agūt. **b** **E** t cum inuenierit eam
ponit sup humeros suos. Unde Am
brosius. hoc iēsus

fecit q̄n pgnā pece
cator in corpore suo
super lignum cru
cis portavit. vnde

Ela. 53. b.
Tere lāguores no
stros ip̄e portauit.

i **C** audēs. de
būmani generis li
beratione. **b** **C** Et
vēntes domū. i.
xiiij. emp̄regū: les

in die ascensionis. **l**
C lōuo. ami
et vici. Guill. id ē

nouē choros ange
loz qui amici eius

sunt: q̄r voluntare
eius cōtinue faciūt

D vicini eius q̄s fune
q̄ claritate viſſōis

eius assidue perſu
untur. vnde. **B** nge
li eorum semig vī

perdūtē. **b** Dicte
mei qui in celis es.
m **C** Dico vob̄

q̄ ita gaudium
erit in celo super

vno pec. penitē
tiā agēte: q̄s sup

nonagi. no. iusti
ā nō indi. pgn̄
tentia. Guill. hoc

intelligit de penitē
te feruētē t̄ de iusti
negligētib̄ t̄ nō fer
uētib̄. Q̄ autē an
geli dei maḡ gat̄

Ela. 53. b.
a. vñ. 4. l. o. e. s. m. a. n. s.

Fa
il
E lo tem
pore. Erāt
appropinqui
tes ad iēsum
s homines māda
m t publicis reb
reditu. **f** **i** **E** t mur.
publicani et
peccatores: soles
mali. O magis m.

g **E** t sic emēdarent vñā t̄ tēmperēt mundā.

h **v** t̄ audirēt illū: et māmurabant

i **p**harisei t̄ scribē dīcētē: Quia

j **q** uia pharisei t̄ tēmperēt eos.

k **H**ic p̄tores recipit t̄ māducat cū

l **v** erit **m** a. similitudine

n **i** illis. Et āt ad illos parabolā istā

o **d** icēs: q̄s ex vobis hō q̄ habet cē
s ouem

p **t** ū oues: ē: si q̄diderit vñā ex illi:

q **s** nōne dimittit nonagintanouē in

r **i** m pascuis ad tēmperētē. **s** querendo

t **deserto** t̄ yadiſ ad illā q̄ perierat

u **d** onec inueniat illā: et cū inuenierit b

v **I** capulas suas māmer. **w**

x **i** p̄ponit sup humeros suos gāu
dēs: et yeniēs domū puocat ami
cos t̄ vicinos dicēs illis. **y** **L**ōgra
tulamini mibi q̄ ūeni ouē mēā q̄

z **e** rponit parabolā de peccatore errātē.

a **p**ierat. **b** Dico vobis q̄ ita gaudiū m

c **g** uia ille nouā materia gaudendi dat angelis ex vita sua penosa t̄ virtuoso.

d **v** gaudiū eis acrēcat: ideo manus gaudiū est angelis sūg cētum q̄ rar.

e **er** erit in celo sup yno p̄tōre penitentiā agente q̄ sup

f **n** ouagintanouē iustis qui non indigent penitentiā.

g **I** n hoc exhortatio invenitē offenditū immoderata elemēta latitudine: quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **h** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **i** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **j** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **k** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **l** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **m** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **n** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **o** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **p** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **q** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **r** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **s** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **t** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **u** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **v** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **w** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **x** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **y** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū. **z** **I** nīcētū, quādū p̄p̄rūtū ad p̄tōrū ad p̄fēctū.

... vobis de regimentero. Domini anima pectat ad Corripit: quia ipse nubes omnia facta est. unde habet
ipse: si faberibus apicis: pectat: quia ipse nubes omnia facta est. si videtur curare desiderat: in diebus
venire desiderat: via est: si petat. Quis: abundanter est: si uerum uires: vita est: peccat: si uero ad singula: ut ad aliq[ua] de omni
ut addere proprieat. ut ibi: contraria.

Dñica. III. post octaua Dente.

E dent de peccatoris conuersis q[uod] de iustis stantibus: nō est propter peccatum cō-

missum: sed ex hoc: quia ex peccatis com-

missis lepe meliores efficiuntur et sanctio-

res et in bono feruentiores: sicut sanctus

Grego. exponit in omelia hodierna.

Dagis inquit de peccatore conuerso

et stante iusto gau-

dium sit in celis: qr

duxi prelio magis

illum militem dili-

git qui post fugam

reuersus hoste for-

titer premis: q[uod] illa

qui nūc terga pre-

buit: et nūc aliquid

fortis fecit: Sic eti-

am agricultura ampli-

us illa terrā amat:

q[uod] post spinas vbe-

res fruges profert

et eam que nunq[ue]

spinas habuit: et nūc

fertilem messem pro-ducit. Itē Guil-

ler. Et sicut mater

habens decē pueros: si decimus for-

titer egrotet: magis est sollicita de eo q[uod]

de alijs nouem: et si sanitatem recuperet

magis gaudet de sanitate eius recupera-

ta q[uod] de sanitate in alijs noue conseruata.

Ista maius est gaudiū in celo super uno

peccatore conuerso q[uod] de multis iustis.

Aut que mulier habens drach-

mas dece: et si perdiderit drachmā

vna. Lyra. Mulier ista est sapientia di-

wina habens nouem ordines angelorum

quasi drachmas nouem: et decima drach-

ma est humana natura ad imaginem dei

facta: et capax ipsius per cognitionem et

amorem: ista drachma decima fuit perdi-

ta per peccatum p[ro]moz parentū. b

Cro-
ne accendit lucernā. lucerna est lux ve-

Joan. 1.8. ra. i. ch[ristus] qui illuminat o[mn]i[m] hominē

veniente in hunc mundum. Et lucerna tunc

accedit: q[uod] deitas h[ab]ilitati suae vigita;

et lucerna tunc luxit: q[uod] christus inter ho-

mines pfecta uersatione claruit: et exem-

plariter virxit. **A**ut Aug⁹ de va rel. Quic

quid christ⁹ gelit in terris doctrina mor-

suit. c **E**t euertit domū. Hor. q[uod] cō-

scētias hominum p[ro]dicando de reatu

luso perturbavit et purgavit. d **C**et

querit dili. sc̄ m-

bil de illis q[uod] perti-

nēt ad redēptionē nostrā obmitto. vñ.

Quid est q[uod] vñ tra debui facere vi-

ne meq[ue] et nō feci. e **C**et cū in ue-

nde drachma in- uenit cū i h[ab]o sil-

tudo conditoris re-

parat: hoc autē sit q[uod] g-

ram: q[uod] ē imago re

creatiōis; vñ. **G**ig⁹ p[er] 4.4

tū est sup nos lumē

vultus tu[us] domine. f **C**ōuo. ami.

z vi. i. āgelicas p[ro]ces q[uod] de p[ri]mis de-

um p[er]eplant: et ei amicabilis famulat

g. **D**icēs: Lōgra. mi. qr iūeni z.

Et notāter dicit: Lōgratulamini mib[us]: et

nō drachmę: ad ostēdēdū suā liberalitatē:

qr gaudiū suū vult oib[us] cōicare. h **C**ra

dl. vo. gau. erit z. Et notāter dicit p[er]

nitētiā agēte: z nō dicit cogitāte solū: aut

dicēte aut ostēdēte vt hypocrite: lz agēte

lz realiter z veraciter. Pro quo sciendū

q[uod] maius ē gaudiū angelis de conuersione

vnius p[er]dōris: q[uod] si fili⁹ alicui⁹ a mortuis

resuscitaret: vel si fili⁹ alicui⁹ in impatorē

vel papā eligeref. **C**ū circa p[er]s euā

gelū vbi dr. Qui habet centū oues. Est

sciendū q[uod] ouis ē aīal de sua natura inocēs:

cetera aut aīalia aut mordet dētib[us]: vt ca-

nīs lup⁹: aut p[er]gōt v[er]l[us] pingit cornib[us]: vt

aries z taur⁹: aut p[er]cutit pedib[us]: vt equ⁹

z mul⁹: aut dilaniat vnguib[us]: vt leo z vi-

lus: ouis ē q[ui]p[er] illo[rum] hoc facit. Q[ui] aūt chri-

A si sciat se nō esse: vel qui mordet dentib⁹ detrahēdo: vel impingit cornibus alios violenter opprimendo: aut pede percutit proximo irascēdo: aut dilaniat vnguis aliena rapiendo.

propter amorem bonitatis diuine. ^{de occultis quia bona et malo umino fieri possunt.}
b **C** Nolite iudicare. scilicet temerarie de proximo. c **E**t nō iudicabimini. scilicet et a deo. d **C** Nolite condemnare. t nō condemnabimini. quasi diceret

Postilla

H Sto. mi sericor.

S sic et pa.

Vr cele.

Luce. vi. **D**acth.

vii. **D**acti. iii. **H**i

storiam huius euā

gelū dixit dominus

jesus anno ei⁹ xxxij.

idus Iulii. feria.

v. indictione. iiii. lu-

na. xvij. Ante initium

illius euāgeliū scri-

bit sanctus Lucas

quēchrist⁹ dicit: Du-

ctuum date nihil in

desperātes: et erit

merces vestra mul-

ta: et eritis filii altis-

simi: quia ipse beni-

gnus est sup ingra-

tos et malos. Tunc

statim sequit̄ euan-

geliū hodiernum:

Estote misericor-

des. In hoc euāge-

lio docet nos chris-

tuus misericordes

esse ad pauperes:

ponens patrem eg-

lestein in eueni plū-

cum dicit: Estote

misericordes. Hor-

rā. non dicit: estote

potentes sicut pa-

ter vester est: vt sa-

pientes sicut filius

dei ē: sā. **E**sto-

te misericordes:

sicut et pater ve-

ster celestis misericors est. Lyra. de-

enim relevat miseras nostras propter su-

am bonitatem: sic et homo debet moue-

ri ad relevandā miseriā proximi: et hoc

Dominica. III. post octauas Pentecostes. Eu angelii. Luce VI. f. circa finem.

En illo tem-

pore: Dixit

jesus disci-

pulis suis.

Ecce opatum pro-

ximo succurro

in necessitate etiā

municio: quia ad

hoc tenemur.

Estote mis-

ricordes sicut et pater vester cele-

ste occulsi fratris. s nō em in largitate bñ

ficio: s itis misericordes: sed etiā in iudicando.

stis misericors ēt Nolite iudica-

b s vos a deo

re: t nō iudicabimini. Nolite cō

s proximi s in ultima die

demnare et non condemnabimini

s debitoribus. s a debitis vestrī. s elemosina

f ui. **D**imitue et dimittē. Bate s

agrua et gloria.

Et dabatur vobis: mensuram ho-

s plenam. s conquassatā et repressam

nam et cōfertam et cogitatam et

s accumulatā. s erūt causa predicta multoz

bonoz tē temporaliū et spiritualiū s eternaliū que

redundabūt in sinū vestri.

Sugēffluētē dabūt in sinū vestri. ^m

^j signifiat hic similes. Dñe nō agit latetatem

et nō iudicat et nō iudicabit.

Et coagitatā. Etū ad

bona grē. m **E**t super effluen. Etū ad

bona glie: vñ apls. Pietas aut ad oia vii.

propter amorem bonitatis diuine. ^{de occultis quia bona et malo umino fieri possunt.}

b **C** Nolite iudicare. scilicet temerarie

de proximo. c **E**t nō iudicabimini.

scilicet et a deo. d **C** Nolite condemnare.

t nō condemnabimini. quasi diceret

si forte ex fragilitate

humana continet

gat vos suscipiose

iudicare: nolite tamen

condemnare: est

aliquem dignum cō

damnatione diffini

re: quia aliquis est

hodie malus / qui

fortassis cras erit

bonus. Exemplū. Act. 9. 1.

in paulo: similiter

et in publicano. 2. 18. 6.

e **C** Omitte. s.

injurias vobis illas

aetas a proximo.

f **C** Et dimitte

mini. scilicet pec-

catū vestrū a deo:

cui frequenter iniuri-

ari fuisti. g **C** Da-

re. scilicet tempora-

ralia. h **C** Et da-

bis vobis. Glo-

sa interli. vita eter-

na. **C**ui. **D**ati pau-

peribus nō solum

dantur bona spiri-

tualia in presenti et

celesti in futuro: in

mo etiā temporalia

et naturalia bona

et multiplicantur:

g dicit. i **C** Hen-

sura bo. Etū ad

bona fortunę q̄ ali-

q̄ p̄ferūt. x̄ p̄ ope-

ra pietatē. k **C** Et

cōser. Etū ad bo-

na nature: sicut fa-

na natura: q̄ etiā aliq̄ p̄ferunt. p̄pter

oga pietatē. l **C** Et coagitatā. Etū ad

bona grē. m **C** Et super effluen. Etū ad

bona glie: vñ apls. Pietas aut ad oia vii.

1. Zim. 4. c